

**TOIVAKAN KUNNAN
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2007**

**TOIVAKAN KUNNAN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2007**

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

TOIVAKAN KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO JA VALTUUTETUT 3 - 4

OLENNAISET TAPAHTUMAT JA TALOUDEN KEHITYS

Kunnanjohtajan katsaus	5 - 10
Käyttötalous- rahoitusmenot, graafinen esitys	11
Käyttötalous- rahoitustulot, graafinen esitys	12
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut ulkoinen	13
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	14
Tase ja sen tunnusluvut	15 - 16
Konsernitase ja sen tunnusluvut	17 - 18

TOTEUTUMISVERTAILUT

HALLINTO JA PALVELUTOIMI	
Vaalit	19
Kunnanvaltuusto	20 - 21
Tilintarkastus	22 - 24
Yleinen hallinto	25 - 28
Pelastuspalvelu	29
Elinkeinoelämän edistäminen	30 - 31
Hallinto- ja palvelutoimi yhteensä	32
MAASEUTUTOIMI	
Maaseutuelinkeinot	33
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto	34 - 35
Lasten päivähoido	36 - 38
Muut lasten ja perheiden palvelut	39 - 40
Vanhustenhuolto	41 - 46
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	47 - 48
Päihdehuolto	49 - 50
Toimeentuloturvan siirrot	51 - 52
Terveystoimi	53 - 54
Edunvalvonta	55
Lasten ja nuorten laitoshoido	56
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	57
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI	
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto	58 - 60
Peruskoulut	61 - 66
Yleissivistävä koulutus	67
Kulttuuritoimi	68 - 70
Vapaa-aikatoimi	71 - 73
Aamu- ja iltapäivätoiminta	74 - 77
Opetus- ja kulttuuritoimi yhteensä	78
YMPÄRISTÖTOIMI	
Rakennusvalvonta ja ympäristö	79 - 81

TEKNINEN TOIMI

Hallinto ja suunnittelu	82 - 83
Jätehuolto	84
Liikenneväylät	85
Puistot ja yleiset alueet	86
Rakennukset ja huoneistot	87 - 88
Kiinteistötoimi	89
Vesihuolto	90
Sisäinen palvelutoimi	91
Ulkopuolisille tehtävät työt	92
Tekninen toimi yhteensä	93
Käyttötalousosa yhteensä	94
Yhteenveto valtuuston hyväksymien menomäärärahojen toteutumisvertailuista	95
Yhteenveto valtuuston hyväksymien tuloarvioiden toteutumisvertailuista	96
Tuloslaskelmaosan toteutuminen ulkoiset ja sisäiset	97
Verotulot/ valtionosuudet	98
Investointiosan toteutuminen	99 - 100
Rahoitusosan toteutuminen	101

TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMAT

Tuloslaskelma ulkoinen	102
Tuloslaskelman ulkoiset ja sisäiset	103
Rahoituslaskelma	104
Tase	105 - 106
Konsernitase	107 - 108

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	109
Tuloslaskelman liitetiedot	110
Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot	111 - 120
Taseen vastattavaa koskevat liitetiedot	121 - 122
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	123
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	124
Omistukset muissa yhteisöissä	125
Laskennallisesti eriytetyn liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat	126 - 127
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	128
Konsernitaseen liitetiedot	129 - 130
Suunnitelman mukaiset poistot tytäryhtiö	131 - 133
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta	134

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Käytetyt tositelajit	135
Käytetyt tilikirjat, atk-ohjelmistot ja säilytys	136

ALLEKIRJOITUSKET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Tilikauden tuloksen käsittely ja kunnanhallituksen allekirjoitukset	137
Tilintarkastajan todistus	138

*TOIVAKAN KUNNAN
HALLINTO-ORGANISAATIO
JA VALTUUTETUT*

KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO 31.12.2007

KUNNANVALTUUSTO
Puheenjohtaja
Tapio Salmi

TARKASTUSLAUTAKUNTA
Puheenjohtaja
Juha Juusela

KUNNANHALLITUS
Puheenjohtaja Markku Järvenpää
Esittelijä
kunnanjohtaja Erkki Pyökkimies

KESKUSVAALILAUTAKUNTA
VAALILAUTAKUNNAT

TOIMIKUNNAT	MAASEUTU- ELINKEINO- LAUTAKUNTA	SIVISTYSTOIMEN- LAUTAKUNTA	SOSIAALI- LAUTAKUNTA	TEKNINEN LAUTAKUNTA	YMPÄRISTÖ LAUTAKUNTA
Kaavoitustoimi- kunta Rantaosayleis- kaavatoimikunta Palkkatoimikunta Vanhusneuvosto Päiväkotitoimi- kunta	Puheenjohtaja Lauri Niemi Esittelijä Maaseutupäällikkö Matti Ilmonen vs. elinkeinoasiamies Hannu Mäntyjärvi	Puheenjohtaja Varja Oksanen Esittelijä ylästeen rehtori Juhani Holopainen nuorisosihteeri Liisa Pakkanen kirjastonjohtaja Aira Kärkkäinen	Puheenjohtaja Tapani Tuovinen Esittelijä sosiaalijohtaja Lauri Pakkanen	Puheenjohtaja Pentti Kovanen Esittelijä rakennustarkastaja - ympäristösihteeri Juhani Ronkainen/ Jouko Reinikainen	Puheenjohtaja Pekka Liukkonen Esittelijä rakennustarkastaja- ympäristösihteeri Juhani Ronkainen/ vs. Reijo Kautto

TOIVAKAN KUNNANVALTUUSTO 2005-2008

Ikonen Aila KESK

Juusela Juha KESK

Jäntti Toini SDP

Järvenpää Markku KESK

Jääskeläinen Kalevi KESK

Kauppinen Markku KOK

Kovanen Pentti SDP

Kovanen Veikko SDP

Liukkonen Pekka KESK

Mäkelä Petri SDP

Niemi Lauri KESK

Ollikainen Maarit KESK

Puttonen Ritva VAS

Reinikainen Urpo KESK

Saari Laila KD

Salmi Tapio KD

Savolainen Antti KD

Suuronen Martti SDP

Takkinen Kyösti SDP

Torppa Jussi KESK

Tuovinen Tapani KESK

Valtuuston puheenjohtaja

Valtuuston I varapuheenjohtaja

Valtuuston II varapuheenjohtaja

Salmi Tapio KD

Kovanen Veikko SDP

Kauppinen Markku KOK

Varajäsenten kutsumisjärjestys:

KOK

Ruokonen Marianna

KD

Matara Ritva

SDP

Ahonen Jouko

KESK

Marttinen Arto

*OLENNAISET TAPAHTUMAT JA
KOKONAISTALouden KEHITYS*

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUODELTA 2007

Toivakan kunta on perustettu v. 1910 ja kunnan pinta-ala on 414 km². Asuntoja on yli 1 100 kpl ja kesäasuntoja 1 060 kpl. Keski-Suomen maakuntakeskukseen Jyväskylän kaupunkiin on kuntakeskuksesta matkaa 33 km ja Toivakan kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan.

Toivakan kunnan väkiluku 31.12.2006 oli 2 359 asukasta ja 31.12.2007 asukasluku oli 2 347. Vähennystä oli 12 henkilöä. Helmikuun 2008 lopussa Toivakassa asui 2 362 kuntalaista (kasvu 15 henkilöä). Vuoden aikana syntyi 31 lasta ja kuoli 28 henkilöä.

Toivakan kunnan työttömyysaste 30.12.2006 oli 11,7 % ja 31.12.2007 luku oli 10,7 %. Työttömiä oli yhteensä 113 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömien osuus oli 28 henkilöä. Kunta joutuu osallistumaan 8 000 – 10 000 €/kk työmarkkinatuen kustannuksiin. Oiva -projektin avulla pystyttiin aktivoimaan ja työllistämään osaltaan pitkäaikaistyöttömiä ja siten pienentämään kunnan osuutta työmarkkinatuesta.

Varsinaisia henkilöstölisäyksiä ei ollut. Sosiaalitoimi muutti 5 määräaikaista tointa toistaiseksi voimassaoleviksi. Eläkkeelle jäi neljä henkilöä. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukseen perustuvat palkkaratkaisut tulivat voimaan syyskuun alusta ja vuositasolla lisäkustannukset ovat yli 10 000 € ja joulukuun kertaerän kustannukset olivat yli 30 000 €.

Talousarviovuoden suurin investointi oli palvelukeskuksen kosteusvaurioiden korjaaminen. Talousarviossa oli varattu kunnostukseen 67 000 € määräraha, mutta pakollisen remontin kokonaiskustannukset olivat 227 460 €. Kaavateiden rakentamiskustannukset olivat n. 206 000 € ja Aittojärvi –Harju alueen vesihuollon rakentaminen maksoi n. 146 000 €. Puukoulun kunnostaminen maksoi n. 66 000 €, johon saatiin valtionavustusta n. 24 000 €.

Asunto-osakkeita myytiin kolme kappaletta ja myyntituloa kertyi n. 118 000 €. Hautajärven ok-talo myytiin 52 800 eurolla, Viisarimäen koulu 92 000 eurolla, Saarisen rantatontti 55 000 eurolla ja Leppäsen järven tontti 35 200 eurolla. Satulakiven vesiosuuskunnalle annettiin 59 000 euron avustus. Metsää myytiin n. 396 000 eurolla ja talousarvioon oli merkitty myyntituloa 220 000 euroa. Päijänteen metsänhoitoyhdistykselle maksettiin maa- ja metsätilojen hoitoon ja metsänuudistukseen liittyvistä eri toimenpiteistä n. 51 000 €.

Nelostieseminaari pidettiin Joutsassa 30.1.2007. Toivakan kunnan kehittämisen ja liikenneturvallisuuden kannalta kärkihankkeena pidetyn nelostien uuden linjauksen tiesuunnitelma hyväksyttiin heinäkuussa ja hankesuunnitelman mukaan rakentaminen alkaa marraskuussa 2008. Tiesuunnitelma oli yleisesti nähtävänä 10.12.2007 – 10.1.2008 ja asiasta jätettiin 12 muistutusta. Muistutukset on käsitelty ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys on lähetetty käsittelyyn maaliskuussa 2008. Kustannukset ovat n. 33 milj. euroa ja tieurakka on viimeistelyä vaille valmis vuonna 2010. Lisäksi etelän suuntaan valtatie neljän välin Savenaho – Vestonmäki tiesuunnitelma oli nähtävillä lokakuun 2007 ja asiasta tehtiin kaksi muistutusta. Tämän välin rakentamiskustannukset ovat n. 26 milj. euroa. Kevyenliikenteen väylän rakentamisen tiesuunnitelma välille kirkonkylä - Viisarimäki oli nähtävillä 11.4. – 12.5.2007 ja siitä ei tehty yhtään muistutusta.

Toivakan kunnan yksi kriittinen menestystekijä on panostaa tulevaisuuteen ja valmistautua eri toimenpitein mm. uuden nelostien tuloon. Suunnittelukeskus Oy toimii konsulttina, kun koko välille Viisarimäki – Oravasaari laaditaan osayleiskaava sekä uuden tulevan nelostielinjauksen että vanhan nelostien lähialueille. Kaava valmistuu syksyllä 2008 ja yleiskaavatarkastelussa selvitetään mm. alueen maankäyttöä. Läntisen rantaosayleiskaavan viimeinen osa hyväksyttiin kahdessa osassa. Toisesta osasta tehty valitus estää muiden maanomistajien rantarakentamisen ja 10 vuotta vireillä ollutta kaavoitusta ei saada vielääkään päätökseen.

Aittojärvi – Harju asemakaava hyväksyttiin ja alueen 20 tontista on varattu 10 kpl. Saarisen rantatontti myytiin ja omistajan toimesta rantaan on valmistunut neljän asunnon rivitalo. Leppärannan asemakaavoitus aloitettiin ja alueelle tulee n. 40 tonttia. Kaava-alue otetaan käyttöön kahdessa vaiheessa. Aluearkkitehti vastaa kaavan laadinnasta. Kesäkuun 9. päivä pidettiin Toivakan markkina- ja tonttipäivä, jolloin esillä oli muun ohella kaikki se keskeinen tonttitarjonta, mitä kunnasta löytyy. Keski-Suomen maakuntakaava oli kaavaehdotuksena nähtävänä 15.1. – 16.2.2007 ja kunta antoi asiasta lausuntonsa. Maakuntakaava on hyväksymiskäsittelyssä ympäristöministeriössä. Keski-Suomen 1. vaihemaakuntakaavaehdotus valmisteltiin loppuvuodesta 2007 ja on nähtävillä maaliskuuhun 2008. Vaihemaakuntakaavaehdotus käsittelee Jyväskylän seudun jätteenkäsittelykeskusta, jonka paikaksi esitetään Laukaan Mörkökorpea.

Toivakan kunnan elinkeinoelämän kehittämis- ja markkinointisuunnitelma ja nettisivut uusittiin ja Toivakkaa markkinoidaan nyt muun muassa asuinpaikkana aikaisempaa näkyvämmiin ja määrätietoisemmin. Yhteistyö Jyväskylän seudun kehittämissyhtiön - Jykesin - kanssa jatkui. Sopimusta tarkistettiin ja maksuosuus nousi 6 €/asukas 8:aan euroon/asukas. Toivakan kunnan ja Toivakan yrittäjäyhdistyksen välinen yhteistyöpalaveri pidettiin 12.4.2007. Toivakan kunta osallistui Jyvässeudun kanssa Rakentaminen ja Talotekniikka messuille 9. – 11.3.2007.

Kesän aikana kunnostetun Toivakan puukoulu "Puukkiksen" viralliset avajaiset pidettiin 22.9.2007. Eduskuntavaalien varsinainen vaalipäivä oli 18.3.2007. 9.9.2007 Toivakan seurakunta täytti 125-vuotta ja 14.9.2007 juhli Toivakan Helluntaiseurakunta 70. toimintavuottaan. Toivakan työväenyhdistys vietti 100-vuotisjuhliaan 4.8.2007. Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuotta vietettiin monin eri tapahtumin. Juhlavuoden tunnus oli "Me – Vi", joka viittasi nykysuomalaisuuden laajuuteen. Koko kansan juhlahetkeä "Iloista varttia" vietettiin kunnan toimipisteissä 5.12.2007 klo 12.00 – 12.15. Itsenäisyyspäivän pääjuhlaan osallistui 200 kuntalaista ja juhlapuhujana oli opetusneuvos Erkki Koski. Toivakan Asevarikon toiminta itsenäisenä joukko-osastona päättyi vuoden lopussa ja toiminta jatkuu Itä-Suomen huoltorykmentin varasto-osastona.

Keski-Suomen Osuuspankki lopetti toimipisteensä lokakuun lopussa. Luhangan Osuuspankki panosti vahvasti Toivakan kunnan kehittämiseen ja aloitti konttoritoiminnan jo helmikuussa 2007.

Jyvässeudun verkostokaupungin tulevaisuusseminaari pidettiin 2.5.2007. Sisäasiainministeriö järjesti Finlandia-talossa 9.5.2007 luottamushenkilöseminaarin kunta- ja palvelurakennemuutoksesta. Toivakasta paikalla oli neljä henkilöä. Keski-Suomen liitto järjesti 6.6.2007 Paviljongissa maakunnallisen seminaarin Paras - hankkeesta.

Kuntien tuli antaa 31.8.2007 mennessä valtioneuvostolle selvitys puitelain 5 ja 6 §:n nojalla toteutettavista toimenpiteistä sekä suunnitelma uudistuksen toimeenpanosta. Puitelain 4 §:ssä mainittuja keinoja ovat kuntarakenteen vahvistaminen yhdistämällä kuntia. Toisena mahdollisuutena on palvelurakenteen vahvistaminen kokoamalla kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluja ja lisäämällä kuntien yhteistoimintaa. Lisäksi toiminnan tuottavuutta tulee parantaa. Väestöpohjat ovat perusterveydenhuollossa ja siihen kiinteästi liittyvissä sosiaalitoimen tehtävissä vähintään noin 20 000 asukasta ja ammatillisessa koulutuksessa vähintään 50 000 asukasta.

Toivakan kunta toimitti oman selvityksensä sisäasiainministeriölle. Sisäasiainministeriö totesi kuntapalautteessaan mm., että kunta ei itsessään täytä väestöpohjavaatimusta, mutta suunniteltu yhteistoiminta-alue täyttää. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon yhtenäisyys ei kuitenkaan toteudu. Jyvässeudun kunnat saivat samanlaisen palautteen.

Yhteistoiminta-alueen muodostumista on selvitelty seutusterveyskeskushankkeena koko vuoden ajan. Kokonaisuus olisi alunperin käsittänyt 15 kuntaa ja 165 000 asukasta. Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän maalaiskunnan ja Korpilahden vuoden 2009 alusta toteutuva kuntaliitos muutti tilannetta. Jyväskylän kaupunki ilmoitti maaliskuussa 2008, että uusi Jyväskylä ei tule jäsenkunnaksi liikelaitoskuntayhtymämuotoiseen seutusterveyskeskushankkeeseen. Jyväskylän kehyskunnat (11 kuntaa – 65 000 asukasta) selvittelevät Keski-Suomen seutusterveyskeskuksen perustamista ja toiminta alkaisi mahdollisesti vuoden 2011 alusta. Kunnat valmistelevat samansisältöisiä vastauksia sisäasiainministeriön lisäselvityskysymyksiin huhtikuun 2008 loppuun mennessä.

Oman selvityksensä lisäksi Toivakan kunnan tuli 31.8.2007 mennessä tehdä Jyväskylän kaupungin johdolla valtioneuvostolle kaupunkiseutusuunnitelma. Puitelain velvoittamana suunnitteluun osallistui myös Jyväskylän maalaiskunta, Korpilahti, Laukaa, Muurame ja Petäjävesi. Hankasalmen ja Uraisten kunnat olivat vapaaehtoisuuden pohjalta ilmoittautuneet mukaan yhteiseen suunnitteluun. Suunnitelma tehtiin siitä, miten maankäytön, liikenteen ja asumisen yhteensovittamista ja palvelujen käyttöä kuntarajat ylittäen parannetaan.

Yhteensovittamisen keinoiksi sovittiin mm:

- maankäytön rakennemallin laatiminen
- yhteisvastuullisen asuntostrategian laatiminen
- maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen
- nykyisten yhteistyöryhmien toiminnan tehostaminen
- liikenteen yhteistyöryhmän perustaminen
- projektikohtaisen yhteistyön kehittäminen ja

Jyväskylän seudun maankäytön rakennemallin työstäminen on aloitettu ja vuosi 2008 on esiselvitysvaihetta, vuosi 2009 on aloitus- ja tavoitevaihetta ja vuonna 2010 rakennemalli on ehdotusvaiheessa. Valtuustojen hyväksymisvaihe on vuonna 2011.

Kaupunkiseutusuunnitelma on arvioitu eri ministeriöiden ja tahojen yhteistyönä. Kaupunkiseutusuunnitelmien arvioinnilla on tuotettu tietoa mm. eduskunnalle vuonna 2009 annettavaan selontekoon. Palautteessa on todettu nykytila, kehittämisedellytykset ja niiden mahdollisuudet ja mahdolliset ongelmat. Lisäksi on todettu mm., että seudun ydinkuntiin

kuuluva Muurame jää toteutuvien kuntaliitosten ulkopuolelle. Erillistä lisäselvitystä ei pyydetty.

Toivakan kunta antoi vastauksensa vaadittuihin suunnitelmiin valtuuston kokouksessa 30.8.2007. Samassa kokouksessa valtuusto päätti lähteä mukaan Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän maalaiskunnan kuntaliitosselvitykseen. Jyväskylän kaupungin ja Toivakan kunnan edustajien tapaamisessa 19.11.2007 todettiin, että mahdollinen Toivakan kuntaliitos on järkevintä lykätä seuraavan vaalikauden eli vuoden 2013 alkuun.

Verkostokaupungin ja Keurusseudun kuntien vanhuspalveluiden kehittämishanke päättyi syksyllä 2007. Pää tavoitteena oli palvelurakenteen kehittäminen sekä yhteisten palvelujen tuottaminen ja organisointi kuntien omien palvelujen rinnalle. Kokonaiskustannukset olivat n. 555 000 €.

Leivonmäen kunta irtisanoi Toivakan – Leivonmäen peruskoulun vuosiluokkien 7 –9 opetusta koskevan sopimuksen maaliskuussa 2007 siten, että sopimus päättyy 31.7.2008. Kunnan työilmapiirikartointu aloitettiin Efeko Oy:n toimesta huhtikuussa 2007 ja viimeinen tarkastelu on tehty maaliskuussa 2008.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

Vuoden 2007 alkuperäisen talousarvion vuosikate oli 55 568 € ja alijäämä oli 177 228 €. Valtuuston päätöksellä alijäämä katettiin myyntivoitoilla ja metsänmyyntituloilla.

Tilinpäätöksen mukaan vuosikate on 394 868 € eli 168 €/asukas. Vuonna 2006 vuosikate oli 754 650 € ja vuoden 2008 talousarviossa vastaava luku on 314 930 €. Tilikauden tulokseksi muodostuu 97 542 € ja tilikauden ylijäämä on 118 989 €. Vuonna 2006 ylijäämä oli 502 655 €.

Valtionosuudet ovat talousarviossa 4 417 500 € ja tilinpäätöksen mukaan ne ovat 4 307 424 € eli n. 110 000 € pienemmät. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta jouduttiin palauttamaan vuodelta 2007 n. 145 800 €. Sosiaali- ja terveystoimen valtionosuutta kertyi n. 47 000 € vähemmän ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta saatiin n. 61 000 € vähemmän kuin talousarvioon oli merkitty.

Verotuloja talousarvioon oli merkitty 5 273 000 € ja tilinpäätöksen mukaan ne ovat 5 404 634 € eli n. 132 000 € suuremmat. Suurimman tuloerän kunnallisveron tuotoksi oli talousarviossa merkitty 4 540 000 € ja sitä kertyi 4 564 000 €. Kiinteistöveron määrä oli talousarviossa 273 000 € ja veroa kertyi n. 276 000 €. Yhteisöverotuloa oli talousarviossa merkitty 460 000 € ja veroa kertyi 564 000 €.

Kunnan tuloveroprosentti oli 19,00 %, yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,70 %, vakituisten asuinrakennusten 0,30 % ja muiden asuinrakennusten 0,90 %. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti oli 0,00 %.

Lainakanta oli 31.12.2007 n. 930 000 € ja lainaa per asukas oli n. 396 €. Lainanhoitokulut olivat 221 107 €, joka sisältää pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja korot. Lyhytaikaista lainaa oli 450 000 € 31.12.2007. Konsernin lainakanta oli n. 1.916.000 € eli 835 €/asukas.

Muita rahoitustuottoja talousarvioon oli merkitty 69 000 € (U + S) ja niitä kertyi n. 71 000 € ja korkokuluja oli merkitty 60 000 € ja niitä maksettiin n. 39 000 €. Poistojen määrä oli n. 276 000 € eli n. 3 000 € edellisvuotta enemmän.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat talousarvion tuloslaskelmassa (ulkoiset/sisäiset) n. 2 071 083 € ja tilinpäätöksessä n. 2 593 231 € eli 522 000 € suuremmat. Toimintakulut olivat talousarviossa n. 11 690 000 € ja tilinpäätöksessä n. 11 923 000 € eli 233 000 € suuremmat.

Suurimman sektorin – sosiaali- ja terveystoimen – toimintamenot (ulkoiset ja sisäiset) olivat talousarviossa 6 357 880 € ja tähän sisältyi valtuuston päättämä lisämääräraha 245 000 €. Tilinpäätöksen toteutuma oli 6 622 113 € eli n. 264 000 € enemmän. Vastaavasti toimintatuotot olivat talousarviossa 708 430 € ja tilinpäätöksessä 741 311 € eli n. 33 000 € suuremmat. Kalliin hoidon tasausta Toivakan kunta maksoi n. 84 000 €.

Opetus – ja kulttuuritoimen toimintakulut olivat talousarviossa 2 809 880 € ja tilinpäätöksessä 2 581 022 € eli 228 857 € vähemmän. Toimintatuotot olivat talousarviossa 92 420 € ja tilinpäätöksessä 103 268 €. Teknisen toimen toimintakulut olivat talousarviossa 1 756 195 € ja tilinpäätöksessä 1 815 447 € eli ylitystä kertyi n. 59 000 €. Vastaavasti toimintatuotot olivat talousarviossa 1 182 813 € ja tilinpäätöksessä 1 623 476 € eli 440 663 € suuremmat.

Hallinto- ja palvelutoimen/yleinen hallinto toimintakulut olivat talousarviossa 775 210 € ja tilinpäätöksessä 769 769 €. Toimintatuotot olivat talousarviossa 33 800 € ja tilinpäätöksessä n. 74 000 €. Pelastuspalvelun toimintakulut olivat talousarviossa 180 900 € ja tilinpäätöksessä 176 476 €. Elinkeinoelämän edistämisen toimintakulut olivat 133 726 € ja koko hallinto- ja palvelutoimen toimintakulut olivat 1 146 532 €. Maaseutuelinkeinojen toimintakulut olivat 62 794 €.

Investointimenot olivat talousarviossa 695 500 € ja tilinpäätöksessä 682 365 €. Investointitulot olivat talousarviossa 55 190 € ja tilinpäätöksessä 158 663 €. Taseen loppusumma on 9.066.534,95 € ja konsernitaseen 11.797.889,62 €.

TALOUDEN ARVIOINTIA

Tilinpäätös 2007 jäi ylijäämäiseksi n. 119 000 euron verran. Kuitenkin toimintakulut kasvoivat merkittävästi verrattiinpa talouslukuja sitten talousarvion vastaaviin tai edellisen vuoden 2006 menoihin. Toimintakulut olivat vuonna 2006 tuloslaskelman (ulkoinen) mukaan n. 10 616 000 € ja toimintakulut 2006 (ulkoinen ja sisäinen) olivat n. 11 043 000 €. Vuoden 2007 vastaavat luvut ovat n. 11 513 000 € ja n. 11 923 000 €.

Kaikkien hallintokuntien tulee tarkkaan analysoida, mistä tilinpäätöksestä ilmenevät toimintakulujen ylitykset johtuvat ja voidaanko niitä eri toimenpitein jatkossa välttää. Kuinka paljon kunta pystyy vaikuttamaan esim. sosiaali- ja terveystoimen menokehitykseen, kun ajatellaan vaikkapa toimintavuotta 2007 ja sen ylityksiä ? Verotulot kasvoivat yhteisöverojen kasvun ansiosta n. 132 000 €, mutta valtionosuudet olivat n. 110 000 € pienemmät. Yllätyksellinen palvelukeskusremontti maksoi n. 228 000 € ja määrärahaa ei alun perin ollut talousarviossa. Tontteja ja osakkeita myytiin ja metsänmyyntituloja kertyi 125 000 € (netto) talousarviota enemmän.

Mikäli opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden palautukset jatkuvat on sivistystoimen tehtävänä edelleen selvittää eri toimenpiteitä kustannusrakenteen oikaisemiseksi tulevina vuosina.

Toiminnan tavoitteena tulee olla talouden tasapaino ja tappiollisten tilinpäätösten estäminen. Tavoitteeseen ei päästä mm. jos suuri määrä asioita/toimenpiteitä pyritään toteuttamaan yhtenä vuonna ja sen myötä menomäärärahat kasvavat tulonmuodostukseen nähden liikaa. Toimenpiteissä on edettävä sitä mukaa, kun kunnalla on varaa, mikäli talous ylipäättään aiotaan pitää tasapainossa.

TALOUSARVION TAVOITTEISTA

Talousarviossa on mainittu kunnan strategiat, tavoitteet ja kriittiset menestystekijät. Hallintokunnat ovat mahdollisuuksien mukaan toteuttaneet omassa toiminnassaan voimassa olevaa kunnan toiminta-ajatusta, visiota, strategisia tavoitteita ja kriittisiä menestystekijöitä.

Keskeisin tavoite on taloudellisen toimintakyvyn säilyttäminen ja tilinpäätös vuodelta 2007 osoittaa n. 119 000 euron ylijäämää. Vanhoja alijäämiä ei ole.

Monet kunnan yksin tai yhdessä verkostokaupunkikuntien kanssa valmistelemaat tai toteuttamat asiat ja toimenpiteet ovat omalta osaltaan olleet edesauttamassa tavoitteiden saavuttamista. Kehittymisen ja asumisen edellytyksiä parannetaan nyt ja jatkossa mm. tulevan uuden nelostielinjauksen avulla, kaavoituksen ja tonttimyynnin kautta, vesiosuuskuntia tukemalla, kunnan tehokkaan markkinoinnin avulla jne. Lopulliset tulokset on havaittavissa vasta tulevina vuosina. Asukasmäärän kasvattaminen on yksi keskeisistä tavoitteista ja sitä kautta on mahdollista lisätä myös verotuloja ja parantaa ikärakennetta. Myös yritystoiminnan edellytysten parantaminen, palvelutuotannon monipuolistaminen ja kunnan markkinointi ovat osaltaan uuden kehityspäällikön työsarkaa ja eri toimenpiteitä on valmisteltu ja valmisteilla.

Toivakan kunnan kuntakonserniin kuuluu Kiinteistö Oy Toivakanhaka (100 % omistus). Keväällä 2008 on tehty Toivakanhaka ja osaltaan kuntayhtymätoimintaa koskevaa ohjeistusta, tavoiteasetantaa ja konsernivalvontaa on järjestetty. Aikaisemminkin on kunnan nimetyt edustajat olleet mukana yhteisöjen hallintoelimissä tai kunnan edustajana ja mm. yhteisöjen tilinpäätösasiakirjat on toimitettu kuntaan. Toivakanhaka on mukana kunnan konsernitalinpäätöksessä.

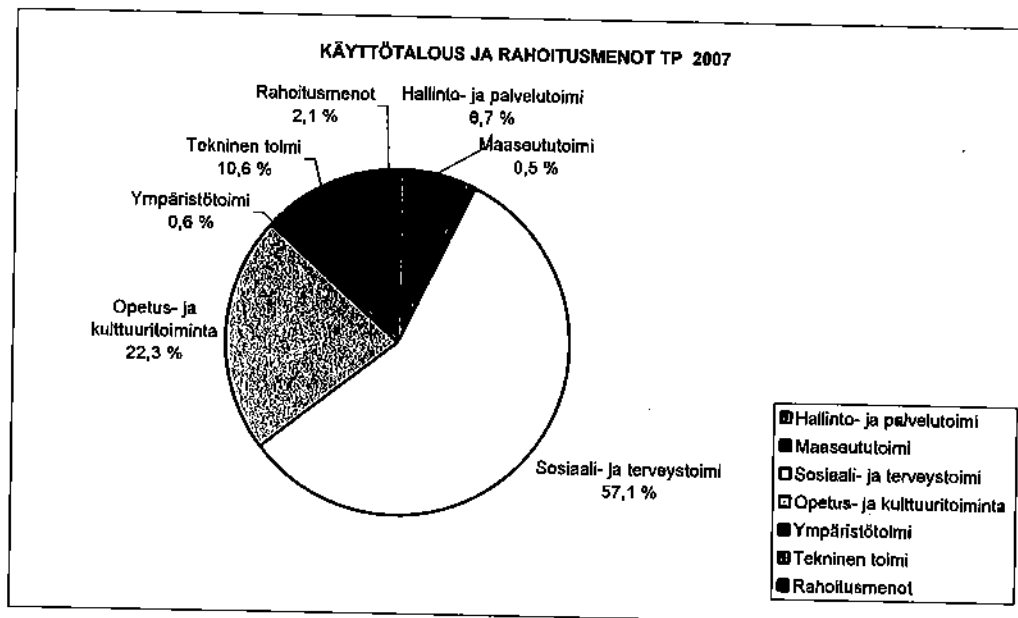
Toimintojen kehittäminen taloudellisiin voimavaroihin sopeuttaen ja tehokkaan organisaation jatkuva kehittäminen on osa toimintakykyisen kunnan strategiaa.

Toivakassa 31.3.2008

Erkki Pyökkimies
kunnanjohtaja

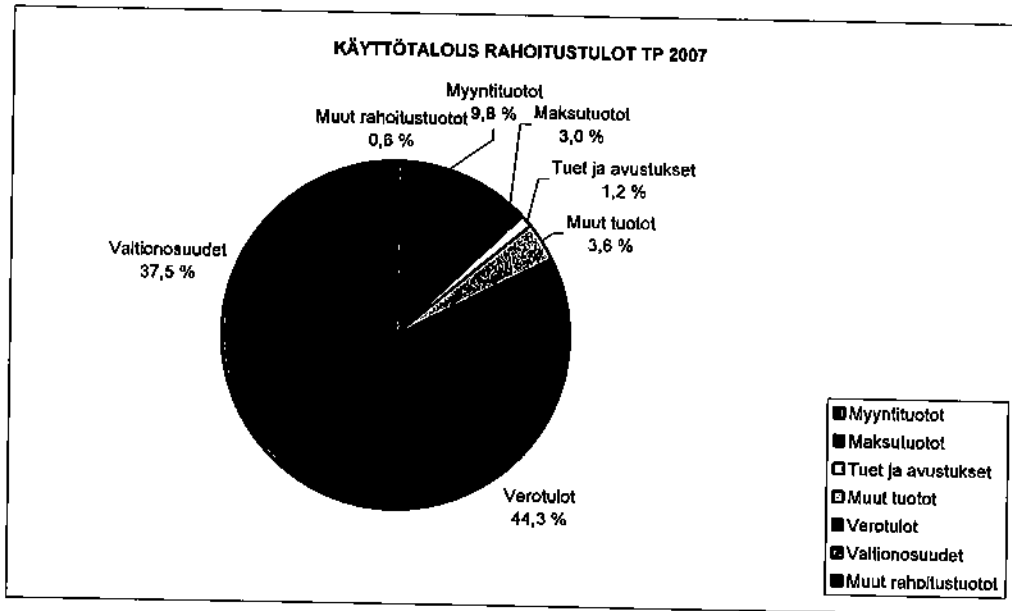
MENOT

Hallinto- ja palvelutoimi	765 811
Maaseututoimi	62 653
Sosiaali- ja terveystoimi	6 553 893
Opetus- ja kulttuuritoiminta	2 554 939
Ympäristötoimi	71 387
Tekninen toimi	1 220 448
Rahoitusmenot	240 381



TULOT

Myyntituotot	943 890
Maksutuotot	337 922
Tuet ja avustukset	242 079
Muut tuotot	659 007
Verotulot	5 404 634
Valtionosuudet	4 307 424
Muut rahoitustuotot	70 739



TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen

	2007	2006
Toimintatuotot	2 182 897,32	1 987 524,94
Toimintakulut	-11 512 590,97	-10 615 517,67
Toimintakate	-9 329 693,65	-8 627 992,73
Verotulot	5 404 634,22	5 108 325,98
Valtionosuudet	4 307 424,00	4 247 759,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	57 253,67	64 874,68
Korkokulut	-38 961,47	-37 620,76
Muut rahoituskulut	-5 789,02	-695,54
Vuosikate	394 867,75	754 650,63
Poistot ja arvonalentumiset	-297 322,54	-273 438,92
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	97 545,21	481 211,71
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 443,88	21 443,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	118 989,09	502 655,59

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	18,96 %	18,80 %
Vuosikate/ Poistot, %	132,81 %	276,00 %
Vuosikate/euro/asukas	168,24	319,90
Asukasmäärä	2347	2359

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2007	2006
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	394 867,75	754 650,63
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-281 886,36	-56 710,30
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-682 365,56	-531 356,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23 611,00	245 454,54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	416 939,00	176 873,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	-128 834,17	588 912,01
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	8 013,56	8 013,56
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-182 145,08	-180 955,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200 000,00	-250 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	102 409,40	173 255,90
Rahoituksen rahavirta	128 277,88	-249 686,40
Rahavarojen muutos	-556,29	339 225,61
Rahavarat 31.12	581 074,90	581 631,19
Rahavarat 1.1	581 631,19	242 405,58

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	57,87 %	264,00 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	45,68 %	158,90 %
Lainanhoitokate	1,96	3,6
Kassan riittävyys, pv	16	19
Asukasmäärä	2347	2359

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2007	2006
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	7 946 557,91	7 728 192,08
I Aineettomat hyödykkeet		
II Aineelliset hyödykkeet	6 736 609,97	6 372 460,15
1. Maa- ja vesialueet	1 226 140,37	1 223 137,53
2. Rakennukset	4 451 582,57	4 366 041,78
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	803 558,88	645 417,63
4. Koneet ja kalusto	59 172,84	87 645,07
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	196 155,31	50 218,14
III Sijoitukset	1 209 947,94	1 355 731,93
1. Osakkeet ja osuudet	1 005 984,61	1 143 755,04
2. Muut lainasaamiset	203 963,33	211 976,89
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	74 698,96	93 470,71
1. Valtion toimeksiannot	74 698,96	93 470,71
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 045 278,08	956 765,74
I Vaihto-omaisuus	14 593,50	16 937,05
1. Aineet ja tarvikkeet	14 593,50	16 937,05
II Saamiset	413 750,55	358 197,50
Lyhytaikaiset saamiset	413 750,55	358 197,50
1. Myyntisaamiset	303 163,06	313 852,32
2. Lainasaamiset		
3. Muut saamiset	39 315,50	14 620,93
4. Siirtosaamiset	71 271,99	29 724,25
III Rahoitusarvopaperit	35 859,13	35 859,13
1. Osakkeet ja osuudet	35 859,13	35 859,13
IV Rahat ja pankkisaamiset	581 074,90	581 631,19
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>9 066 534,95</u>	<u>8 814 287,66</u>

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2007	2006
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	5 687 348,18	5 568 359,09
I Peruspääoma	5 568 389,50	5 568 389,50
II Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	-30,41	-502 686,00
III Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	118 989,09	502 655,59
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	698 716,20	720 160,08
1. Poistoero	698 716,20	720 160,08
C PAKOLLISET VARAUKSET	168 184,85	168 184,85
1. Muut pakolliset varaukset	168 184,85	168 184,85
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	70 688,48	88 824,23
1. Valtion toimeksiannot	70 688,48	88 824,23
E VIERAS PÄÄOMA	2 441 597,24	2 268 759,41
I Pitkäaikainen	300 000,00	481 714,69
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	300 000,00	480 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		1 714,69
II Lyhytaikainen	2 141 597,24	1 787 044,72
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	630 000,00	430 000,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä	525,48	955,86
3. Saadut ennakot	9 668,52	5 970,68
4. Ostovelat	589 712,43	530 881,50
5. Muut velat	184 326,11	173 818,54
6. Siirtovelat	727 364,70	645 418,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 066 534,95	8 814 287,66

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	70,4 %	71,4 %
Rahoitusvarallisuus €/asukas	-597,04	-545,60
Suhteellinen velkaantuneisuus - %	20,4 %	20,0 %
Lainat, €/asukas	396,48	386,90
Lainakanta 31.12 1000 €	930	913
Lainasaamiset 31.12 1000 €	204	220
Asukasmäärä	2 347	2 359

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2007	2006
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 330 589,26	8 985 452,93
Aineettomat hyödykkeet	55 490,39	49 671,77
Aineettomat oikeudet	55 490,39	49 671,77
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	8 891 555,21	8 424 432,83
Maa- ja vesialueet	1 292 794,83	1 288 224,80
Rakennukset	6 191 201,33	5 917 843,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	868 086,83	704 021,86
Koneet ja kalusto	300 392,19	321 914,40
Muut aineelliset hyödykkeet	29 933,92	29 895,70
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	209 146,11	162 532,08
Sijoitukset	383 543,66	511 348,33
Osakkuusyhteisöosuudet	97 415,25	97 415,25
Osakkeet ja osuudet	273 268,70	393 059,81
Muut lainasaamiset	12 859,71	20 873,27
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	135 260,60	189 074,41
Valtion toimeksiannot	133 620,15	187 481,16
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 640,45	1 593,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 332 039,76	2 509 665,96
Vaihto-omaisuus	60 743,83	59 686,42
Aineet ja tarvikkeet	60 729,53	59 686,42
Muu vaihto-omaisuus	14,30	
Saamiset	1 502 307,88	1 343 730,42
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset		400,00
Muut saamiset	6 607,51	10 445,90
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	980 079,27	998 609,85
Lainasaamiset	154 452,69	174,69
Muut saamiset	114 683,10	78 737,95
Siirtosaamiset	246 485,31	255 362,03
Rahoitusarvopaperit	45 737,87	48 487,87
Osakkeet ja osuudet	36 137,87	36 137,87
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin		4 350,00
Muut arvopaperit	9 600,00	8 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	723 250,18	1 057 761,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 797 889,62	11 684 193,30

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2007	2006
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	5 928 592,89	5 733 727,35
Peruspääoma	5 568 368,72	5 568 368,72
<i>Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä</i>	26 082,00	4 917,03
Arvonkorotusrahassto	1 634,63	1 634,63
Muut omat rahastot	200 667,11	177 352,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	22 978,57	-497 298,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	108 861,86	478 752,46
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	780 298,26	739 879,53
Poistoero	699 106,14	720 687,41
Vapaaehtoiset varaukset	81 192,12	19 192,12
PAKOLLISET VARAUKSET	237 205,04	229 253,16
Eläkevaraukset		77,68
Muut pakolliset varaukset	237 205,04	229 175,48
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	136 444,43	190 024,55
Valtion toimeksiannot	133 281,81	186 519,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 162,62	3 505,55
Muut toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	4 715 349,00	4 791 308,71
Pitkäaikainen	1 202 330,85	1 429 899,04
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	666 541,67	843 753,55
Lainat julkisyhteisöiltä	535 723,57	586 074,66
Saadut ennakot	65,61	70,83
Lyhytaikainen	3 513 018,15	3 361 409,67
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	713 700,68	539 433,18
Lainat julkisyhteisöiltä	525,48	955,86
Saadut ennakot	11 345,68	6 130,70
Ostovelat	1 101 546,11	1 194 679,20
Muut velat	273 618,41	252 052,61
Siirtovelat	1 412 281,79	1 368 158,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 797 889,62	11 684 193,30
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	53,86 %	56,00 %
Rahoitusvarallisuus, €/asukas	-1 036	-2 335
Konsernin lainat,€/ asukas	835	835
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 €	1 916	1 970
Konsernin lainasaamiset 31.12, 1000 €	13	21
Kunnan asukasmäärä	2 347	2 355

TOTEUTUMISVERTAILUT

HALLINTO JA PALVELUTOIMI**Vaalit****Toiminnan kuvaus:**

Vaalien järjestämisestä vastaa valtuuston vuosiksi 2005-2008 valitsema viisijäseninen keskusvaalilautakunta. Kunta on jaettu vaaleja varten kolmeen äänestysalueeseen, joita ovat N:o 1 Kankainen, N:o 2 Kirkonkylä ja N:o 3 Ruuhimäki.

Äänestysalueella vaalien käytännön järjestelyistä huolehtii kunnanhallituksen valitsema viisijäseninen vaalilautakunta. Kotiäänestykset ja ennakköäänestyksen Vanhainkoti-Palvelukeskuksessa hoitaa kunnanhallituksen valitsema kolmijäseninen vaalitoimikunta.

Yleinen ennakköäänestyspaikka toimii kunnanviraston tiloissa.

Toiminnallisten ja taloudelliset tavoitteet:

18.3.2007 järjestetään eduskuntavaalit.

Toiminnallisten taloudellisten toteutuminen:

Vaalien toimittamisajankohtana äänioikeutettujen lukumäärä oli 1907 henkeä.

Äänestämässä kävi yhteensä 1207 henkeä, jolloin äänestysprosentiksi saatiin 63.29 %

Talous ja tunnusluvut:

	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Talous:					
Toimintamenot	8 070,00		8 070,00	3 720,62	4 349,38
Toimintatuotot	3 400,00		3 400,00	3 339,00	61,00
Netto (toimintakate)	4 670,00		4 670,00	381,62	4 288,38
Suunnitelmapoistot					
Sisäiset menot					
Sisäiset tuotot					
Laskennalliset menot	206,00		206,00	219,63	-13,63
Laskennalliset tuotot					
Menot yhteensä	8 276,00		8 276,00	3 940,25	4 335,75
Tuotot yhteensä	3 400,00		3 400,00	3 339,00	61,00
Netto (toimintakate)	4 876,00		4 876,00	601,25	4 274,75
Tunnusluvut:					
asukas	2 355			2 347	
Menot:					
€/asukas	3,51			1,68	
Tulot:					
€/asukas	1,44			1,42	
Netto:					
€/asukas	2,07			0,26	